

الزامات شهر سازی و باغشهر

با رویکرد پدافند غیر عامل

تالیف و گرد آوری:

دکتر نصرالله فلاح تبار (عضوهیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر ری)

دکتر مسعود حکمت پناه (استاد یار دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردستان)

غلام دولتی و حسن حسینی امینی (مدرس دانشگاه)

عنوان و نام پدیدآور	: الزامات شهرسازی و باغشهر با رویکرد پدافند غیرعامل / تألیف و گردآوری نصرالله فلاح تبار ... [و دیگران].
مشخصات نشر	: تهران: بوستان حمید، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص. جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۱۲-۴۷-۴
وضعیت فهرست نویسی: فیپا	
یادداشت	: تألیف و گردآوری نصرالله فلاح تبار، مسعود حکمت پناه، غلام دولتی، حسن حسینی امینی
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: دفاع غیر نظامی
موضوع	: دفاع غیر نظامی -- پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع	: دفاع غیر نظامی - طرح و برنامه‌ریزی
شناسه افزوده	: فلاح تبار، نصرالله، ۱۳۲۸ -
رده بندی کنگره	: ۱۲ الف/۹۲۶ UA
رده بندی دیویی	: ۳۵۰.۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۵۸۴۲۴

انتشارات

عنوان: الزامات شهرسازی و باغشهر با رویکرد پدافند غیرعامل
تألیف و گردآوری: دکتر نصرالله فلاح تبار (عضو هیأت علمی دانشکده آزاد اسلامی واحد شهر ری)
دکتر مسعود حکمت پناه (استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رده پان)
غلام دولتی و حسن حسینی امینی (مدرس دانشگاه)
ناشر: بوستان حمید
چاپ: اول ۱۳۹۴
شمارگان: ۵۰۰
قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری برای ناشر محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

۰۹۱۲۷۷۵۷۸۳۸

۰۹۱۲۲۳۷۵۰۳۹

تلفن ناشر: ۳۳۷۰۰۹۲۷

پیش گفتار

کشور ما ایران، به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی، ژئوپلیتیک، ژئواستراتژیک، ژئواکونومیک، ژئوایدئولوژیک، ضد امپریالیستی، در معرض سوانح بیشماری است که هر ساله قربانیان متعددی می گیرد. نمونه بارز این گونه مخاطرات و بحرانیها می تواند در تاریخ جنگ تحمیلی عراق علیه ایران مشاهده شود. با افزایش گسترده سوانح و اثرات ناامنی های ناشی از آن، ضرورت حقن در این زمینه نیز به نحو بارزی آشکار شده است. موضوع تامین امنیت و سازوکارهای مناسب برای آن، چالشی جدی است که از گذشته ی دور ابنای بشر را متوجه خود ساخته است. اگرچه امروزه دامنه تهدیدات گسترده است و تحولات سریع فناوری، ارتباطات در مقیاس جهانی را تسهیل کرده و انباشت وسیع سلاحهای کشتار جمعی نتیجه قطعی پیروزی ها، استقامت و پایداری را با بهادر روبه کرده است. اما حداقل به منظور کاهش اثر بحرانیهای ناشی از موارد مذکور و حفظ شهرها در برابر این نوع تهدیدات و به طور کلی هرگونه تهدید دیگری باید اقدامات اساسی را مطرح کرده و در برنامه ریزی، طراحی و مدیریت شهری همواره باید جنبه های دفاعی را در نظر داشت.

توجه به دفاع نظامی شهرها در مقابل تهدیدات خارجی امری است که از آغاز شکل گیری شهرها همواره مورد توجه ساکنان آنها بوده است. از آن رو در فرآیند مکانیابی کاربری ها اگرچه عوامل بسیاری مؤثری هستند اما استقرار بهینه آن ها، صرفاً با رعایت عوامل دفاعی و پدافندی در پهنه شهر باعث می شود که کاربریها به گونه ای در شهر استقرار یابد که حداکثر امنیت و قابلیت دفاعی و حداقل آسیب پذیری را داشته باشد.

از راههای مقابله با تهدید، اجرای ملاحظات و اصول پدافند غیر عامل است که در ۲۶ رشته از شهرسازی و معماری تا جغرافیا و آمایش سرزمین کاربرد دارد.

پدافند غیرعامل به سبب افزایش توان بازدارندگی و بالا بردن قدرت ملی و قدرت سازی، نقش ممتازی در کاهش احتمالی آغاز درگیری های نظامی داشته و در صورت پیاده سازی صحیح، خواهد توانست آثار مخرب جنگ های پیش رو را تقلیل دهد. راهبرد پدافند غیرعامل فی ذاته از برخی قابلیت های کلیدی برخوردار است که می توانند ضامن توسعه امن محسوب گردند. اهم این قابلیت ها عبارتند از:

- پدافند غیرعامل بستر مناسب توسعه پایدار کشور.
- پدافند غیرعامل هم راستا با سیاست های تنش زدایی.
- پدافند غیرعامل پایدارترین و ارزان ترین روش دفاع.
- پدافند غیرعامل مناسب ترین راه کار افزایش آستانه مقاومت ملی.
- پدافند غیرعامل پیش رانه انتدادر ملی.
- پدافند غیرعامل یکی از مهم ترین ابزارهای بازدارندگی.
- پدافند غیرعامل بهترین و مناسب ترین شیوه کاهش مخاطرات و کاهش آسیب پذیری.
- پدافند غیرعامل صلح آمیزترین روش دفاع.
- پدافند غیرعامل یکی از ارکان دفاعی کشور.
- پدافند غیرعامل و شهرسازی دفاعی.
- پدافند غیرعامل و آمایش دفاعی کشور.

در این میان طرح باغشهر به علت همخوانی با اصول پدافند غیرعامل از قبیل استتار، اختفا و پوشش می تواند با جنبه دفاعی شهر نیز انطباق داشته باشد. شهر شهر در به علت باغهای انبوهی که آنرا فراگرفته مستعد ایجاد باغشهر بوده تا هم شهرسازی بومی سنتی متناسب با شرایط جغرافیایی شکل بگیرد و هم انطباق اصول پدافند غیرعامل در شهرسازی دفاعی در مناطق مستعد از جمله شهریار پیاده گردد تا یکی از اصول توسعه پایدار که امنیت می باشد نیز عملی گردد.

مؤلفان

(شش)

فهرست مطالب

فصل اول کلیات

- ۱- تعریف و اصطلاحات ۱۱
- ۲- اهداف کلان و سیاست‌های کلی نظام در بخش پدافند غیرعامل ۱۸
- ۳- الزامات و اصول پدافند غیرعامل ۲۰
- ۴- تاریخچه پدافند غیرعامل ۲۷

فصل دوم مبانی نظری

- ۱- امنیت شهری ۴۱
- ۲- ساختار شهری و نقش آن در دفاع ۴۱
- ۳- جغرافیای شهری و پدافند غیرعامل ۴۳
- ۴- ساختار منطقه پدافند غیرعامل ۴۴
- ۵- ساختار شهر ۴۶
- ۶- بافت شهر و پدافند غیرعامل ۴۶
- ۷- فرم شهر و پدافند غیرعامل ۵۰
- ۸- نظام شهرنشینی در ایران ۵۵
- ۹- نظریات طراحی، رشد و توسعه شهری (بعثت، توسعه و...) ۵۷
- ۱۰- تاریخچه باغسازی در جهان و ایران ۶۲

فصل سوم تهدیدات

- ۱- دسته‌بندی تهدیدات ۶۹
- ۲- تهدیدات تأسیسات شهری ۷۲
- ۳- عوامل مؤثر در حمله به شهرها ۷۷
- ۴- جدول مکانیابی شهرها: شاخص‌ها، راهکارها و معیارهای مکان‌گزینی ۸۰

(هفت)

فصل چهارم شناخت وضع موجود شهریار

۱- استان تهران	۸۵
۲- شهرستان شهریار	۸۵
۳- ویژگی های شهرسازی	۸۸
۴- نظام استقرار کانون های شهری	۹۰
۵- ساختار شهر	۹۲
۶- ویژگی های طبیعی و زیست محیطی	۹۴
۷- ویژگی های اجتماعی و اقتصادی	۱۱۲
۸- گرایش های توسعه	۱۳۳

فصل پنجم: ارزیابی مدداتی باغشهر و پدافند غیرعامل

۱- کاربری عمومی و نحوه آمادگی زمین در شهریار	۱۴۹
۲- ساخت محیط مصنوع	۱۵۴
۳- بررسی اثرات کلان شهر تهران بر شهریار	۱۵۵
۴- گرایش های توسعه در شهریار	۱۵۸
۵- معرفی طرح باغشهر	۱۶۰
۶- پدافند غیرعامل و باغشهر	۱۶۹
۷- آمایش سرزمین (دفاعی)	۱۷۰
۸- شهرسازی متناسب با پدافند غیرعامل	۱۷۲
۹- امنیت شهر و توسعه پایدار	۱۷۸
۱۰- تحلیل اطلاعات و نتیجه گیری با استفاده از مدل (SWOT)	۱۸۳
۱۱- ارائه پیشنهادات	۱۸۵
- کتابنامه	۱۸۷